

Zoersel – Halle – St.-Antonius

Opgericht in 1977 Weetjes en Ditjes en Datjes - nr.1.....

TERUGBLIK OP DE MAANDEN NOVEMBER EN DECEMBER 2019.

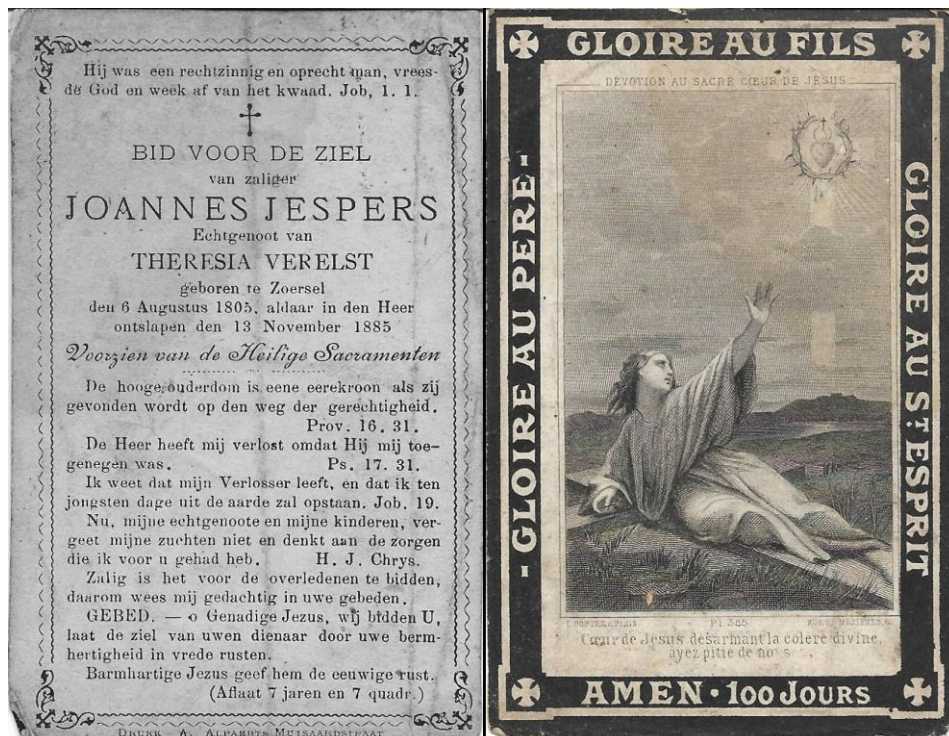
1. Deelname aan de vijfde genealogische dag te Schilde op zondag 1 dec. 2019.

Deze activiteit werd georganiseerd door Heemkundige Kring Scilla vzw.

Op zo'n dag kan de bezoeker opzoekingen doen en krijgt hij/zij richtlijnen voor het opstellen van een stamboom en het opzoeken van gegevens voor een familiegeschiedenis. Daarbij verschaffen overlijdensberichten en gedachtenisprentjes (doodsprentjes) een schat aan informatie.

Onze medewerker Paul Maes vertegenwoordigt daar onze Heemkring door inlichtingen te verschaffen aan geïnteresseerden. Hij houdt zich binnen onze kring bezig met het digitaliseren van de verzameling overlijdensberichten en gedachtenisprentjes die wij in ons bezit hebben. Beschikt u over overlijdensberichten en gedachtenisprentjes die u niet meer wil bijhouden, laat het ons weten, wij komen ze graag ophalen. Indien u er geen afstand van wil doen, dan nemen we graag een kopie voor onze archieven.

Hier een paar voorbeelden van prentjes uit de 19^e eeuw.

JEZUS. MARIA. JOSEPH.

+

Bid voor de Ziel van zaliger
WILLEM BARDOUL,
 weduenaar van
JOHANNA HORSTEN,
 echtgenoot van
HUBERDINA NIESSEN.

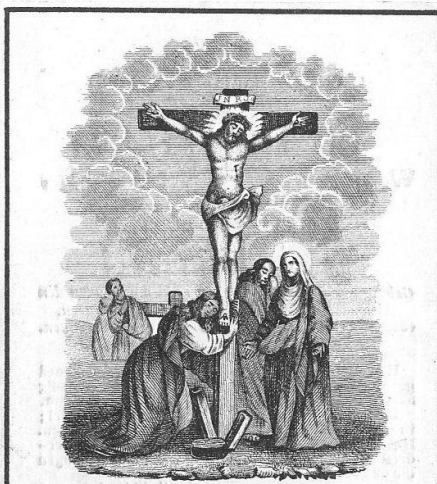
*Geboren te St. Antonius, en aldaer overleden den
 25 Maart 1837, in den ouderdom van 70 jaren.
 voorzien van de HH. Sacramenten der stervenden.*

Hij was ootmoedig en verduelig, hij had een goed
 gevoelen van God, en zocht Hem met een eenvoudig
 hart; ik betrouw sprak hij, op zyne barmhartigheid.
 Een verduelig mensch is meester van zijne ziel;
 in geduld zegt Gods Zoon, zult gy uwe ziel bezitten.
 Het geduld matigt de droefheid, verdrijft de ver-
 drietigheid, weert de gramschap en alle neigingen
 die de rust der ziel verstoren.

De Hemel wordt den om Godswil lijdenden, van
 Gods Zoons ten geschenken gegeven; voor U, zoo
 sprak Gods Zoon tot zijne leerlingen: die met my
 standvastig zyt gebleven in mijn lijden, bereid ik
 het Koninkrijk gelijk Mijn Vader dat voor Mij be-
 reid heeft.

Ontvang dan o God, de ziel van uwen Dienaar
WILLEM gelijk hij vertrouwd heeft, in den schoot
 uwer Vaderlijke barmhartigheden, en plaats hem
 onder het getal der gelukzaligen door Jesus Christus
 onzen Heer. Amen.

Bewaart, o kinderen! mijne lessen als den appel
 van uw oog. B. der Spreuken VII: 2.
HIJ RUSTE IN VREDE. AMEN.

VOLLEN AFLAET.

*Zie my hier, o lieven en goeden Jesus, nedergeworpen in
 uwe allerheyligste tegenwoordigheid u biddende met al
 de vurigheid mijner ziel, te willen in mijn hart te printen
 gevoelens van geloof, hoop en liefde, van leedwezen over
 myne zonden, en van een vast voornemen van u niet meer
 te vergrannen, dewyl ik geheel door drongen van liefde en
 van medelyden, uwe vyf wonden aenschouwe en met den
 geest overdenke, my herinnerende het gene, o myn o
 Jesus, den heyligen profet David van u gezegd heeft. Zy
 hebben myne handen en voeten doorhoord, zy hebben al
 myne beenderen geteld. (Ps. XXI, 17, 18.)*

51

2. Groepsbezoek aan het museum door de plaatselijke brandweer.

Op 7 december 2019 bezochten in de vroege namiddag, naar aanleiding van hun jaarlijks teerfeest, de plaatselijke (vrijwillige) brandweer met 37 personen ons museum 'de Groot Zoerselse Geschiedenis' in het Heemhuisje.

Zij moesten, via een vragenlijst, bepaalde historische feiten opzoeken.

Allen waren ze hiermede zeer geconcentreerd bezig, maar ook het verhaal zelf, opgebouwd in het Heemhuisje, trok in grote mate hun aandacht.

Nadien werd er nog nagepraat met een natje en werden we vriendelijk bedankt voor de gastvrijheid. Ook wij waren zeer vereerd met hun bezoek.

3. Nieuwjaarse zoete.

De Heemkundige Kring heeft, zoals elk jaar, het folkloristisch gebruik van nieuwjaarszingen ook dit jaar in ere gehouden.

Vanaf kwart voor negen tot 's middags passeerden kleine en grote groepen het Heemhuisje. Ongeveer 200 bezoekers konden we tellen. Voor de kleine zangers was er een snoepje en warme chocolademelk. De groten konden kiezen tussen glühwein, een jenever en een lindeke.

4. Oude foto's van Zoersel.

Begin december kregen we bezoek van een heer uit het Brusselse die in het bezit was van vier albums met foto's van onder meer Zoersel. De eerste drie omvatten de periode 1928 tot 1934, de vierde de periode 1944-1949.

Het bijzondere bij deze oude opnamen is dat ze bijna altijd begeleid waren van een tekst. Er was zelfs een schriftje waarin het tijdstip van de opnames en de aard van het daglicht vermeld staan.

Zo lezen we als bijschriften: 'stoet ter gelegenheid van de inhuldiging van de plaatselijke boerenbond in 1928, vaandelinhuldiging van de zangmaatschappij Eendracht 1928, Kanadese Schotten (8^e regiment) 1944, vredesfeesten 1945'.

De albums waren aanvankelijk eigendom van de familie Provoost, die vaak in Zoersel vertoefde. Over die familie wensen we nog meer informatie.

Eens de foto's gedigitaliseerd zijn zullen we ze beschikbaar stellen.

5. Beheersplannen van kerkhof, pastorie en parochiekerken.

Het gemeentebestuur had opdracht gegeven om beheersplannen te maken voor de parochiekerk Sint-Martinus te Halle, de pastorie en de pastorietaanbouw te Zoersel en het oude kerkhof van Zoersel, inbegrepen de Sint-Elisabethkerk. Die opdrachten zijn intussen uitgevoerd.

In het museumarchief kunnen de uitgeprinte teksten geraadpleegd worden. De studies zijn interessant, omdat wat elders verspreid ligt hier bijeengebracht is: een historische schets, een gedetailleerde beschrijving, de inventaris en waarvoor de opdracht dient een visie op het toekomstig beheer.

6. Voorstellen nieuwe straatnamen.

Bij nieuwe verkavelingen of wijzigingen van bestaande wegen krijgen wij soms van de gemeente de vraag om voorstellen te formuleren. Als de toponymie geen uitkomst bood, greep men in het verleden vaak naar dieren, planten, bomen, bloemen enz. Of naar bekende personen in de literatuur die zelfs met Zoersel geen uitstaans hadden.

Waarom dan niet beter de eigen dorpsgeschiedenis valoriseren? We hebben dan ook op een vroegere vraag van de gemeente gesuggereerd om in Halle straatnamen te benoemen ter ere en nagedachtenis van Juul Wouters en pastoor Jozef Bus.

We hebben daarvoor ernstige argumenten.

Jules Wouters

Zonder verder in de genealogie te zoeken keert de familienaam Wouters in de archieven over Halle van de 17^e tot de 21^e eeuw geregeld terug. De gekende familie Wouters heeft vanaf 1898 ononderbroken het kosterschap in de Sint-Martinusparochie bekleed. Juul Wouters was ook vanaf 1958 de laatste officiële koster. Hij was tevens schoolhoofd.

Samen met pastoor Jozef Bus was hij de geschiedschrijver van Halle. In het kader van de gemeentefusies van 1978 was er een tentoonstelling over Halle en schreef Juul Wouters een tekst van 44 blz. gewijd aan de Sint-Martinuskerk Halle-Kempen.

Ter gelegenheid van het honderdjarig jubileum van de kerk in 2012 verscheen een nieuwe publicatie "Sint-Martinuskerk Halle-Kempen 1912-2012", waarin uitvoerig geput werd uit het historisch onderzoek van pastoor Bus en Juul Wouters.

Pastoor Jozef Bus

Wat het historisch onderzoek betreft, geldt hetzelfde argument des te meer voor pastoor Jozef Bus. Hij was pastoor in Halle van 1943 tot 1955. Van zijn historisch werk bevinden er zich in het archief van de Heemkundige Kring Zoersel talrijke niet-gepubliceerde teksten over de geschiedenis, de toponymie en andere onderwerpen met betrekking tot Halle.

Hij heeft ook een aantal historische en toponymische artikels gepubliceerd in de tijdschriften "Oudheid en Kunst" en "Bijdragen tot de Geschiedenis".

Bovendien was hij een verdienstelijk tekenaar. In het Heemhuisje ligt een grote map met tekeningen en schetsen die Jozef Bus vooral van gebouwen in Halle gemaakt heeft.

7. Project 2020 'DE SMIDSE BOGAERTS' – Stand van zaken

De smidse Bogaerts was gedurende verschillende eeuwen gevestigd op het Dorpsplein te Zoersel en werd rond 1960 in zijn volledigheid overgebracht naar het Kempisch Museum te Brecht.

Door recente ontwikkelingen en restauratiewerken in het Kempisch Museum werd dit gereorganiseerd en werd er beslist om de smidse Bogaerts af te stoten. De projectleidster Kim Descombe vroeg ons of wij als Heemkundige Kring belangstelling hadden voor de smidse. Gezien het een volledig geheel is wat de deelgemeente Zoersel betreft namen wij als Heemkring onze verantwoordelijkheid en besloten om de smidse volledig over te brengen naar de Heemkundige Kring Zoersel en het op termijn te integreren in ons museum "de Groot-Zoerselse Geschiedenis". Alles ligt sindsdien opgeslagen in een gemeentelijk magazijn op het Zonneputteke.

Daar de collectie dermate groot is, 400 à 500 artefacten waaronder een blaasbalg van 2,5 à 3 meter, kunnen wij deze niet onderbrengen in het Heemhuisje. In samenspraak en overleg met de gemeente Zoersel is het onze bedoeling hiervoor een gebouw van 4 x 8 meter onder een dak van 45° op te richten in de tuin van het Heemhuisje, Schoolstraat 9 te Zoersel, in materialen die passen bij het huidige gebouw. Plannen werden getekend en de bouwaanvraag werd door het schepencollege goedgekeurd. Ondertussen onderzoeken we met de gemeente hoe we dit project tot een goed einde kunnen brengen.

We stelden een lastenboek op waarbij we aan materialen tot een raming komen van 14.000 euro en waar de werkzaamheden door vrijwilligers en de gemeente zullen uitgevoerd worden.

Gezien wij dit project financieel niet kunnen dragen zijn wij op zoek naar sponsoring en rekenen wij op een inbreng van de gemeente Zoersel.

Mocht u dit project ook genegen zijn kan u steeds een bijdrage storten op onze rekening BE85 9796 2311 8406 met de vermelding sponsoring Smidse Bogaerts.

Verder geven wij u nog enkele sprokkels geschiedenis aangaande de smidse Bogaerts mee.

De Bogaertsen hebben als smeden een lange familiegeschiedenis. Lodewijk Faes, Zoerselaar, maakte een genealogische studie van de familie Bogaerts van 1545 tot 2004. Hierin komt niet minder dan 32 keer het beroep hoefsmid voor.

In onze directe omgeving vestigden Bogaertsen zich als smid in Sint-Lenaerts, Sint-Antonius-Brecht, Oostmalle en Zoersel.

Bij de bouw van de Sint-Elisabethkerk 1756/1758 werd Adrianus Bogaerts vermeld als smid. Hij was tevens schepen van het dubbeldorp Westmalle-Zoersel.

Cornelius Bogaerts was smid in Oostmalle (° Zoersel 1747, + Oostmalle 1826), tevens ook schepen, kerkmeester en landbouwer. Aan hem wordt de ontwikkeling van de Oostmalse ploeg toegeschreven.

Ook in Sint-Antonius was een smid Juul Bogaerts afkomstig uit Zoersel.

In zijn boek over de familie Bogaerts beschrijft Lodewijk Faes uitvoerig hoe Jan Bogaerts in 1681 eigenaar wordt van de smidse te Zoersel en van de herberg "Het Hoefijzer". Hier is ook in 1891 de zangmaatschappij, nadien fanfare, De Lindekring ontstaan, wanneer de kerkzangers na de hoogmis bij Peer Smid hun dorst gingen lessen en er op het idee kwamen om naast religieuze liederen ook andere liederen te zingen. De zangmaatschappij "De Lindekring" was geboren Hun vlag werd geschonken door Jonker Claes, bewoner van het Zoerselhof.

Petrus Bogaerts (° 1861, + 1942) was de laatste smid in het Hoefijzer. Petrus (Peer) had 9 dochters, maar geen zonen. Zijn dochter Regina Bogaerts (° 1895, + 1975) was de laatste bewoonster van de woning naast "Het Hoefijzer".

De derde dochter Antonia Leonia (° 1893, + 1927) huwde met Carolus Petrus Verbraecken, die het beroep van smid uitoefende in de Zandstraat te Zoersel. Nadien werd de smidse verdergezet door zijn zoon François Verbraecken en nu door de kleinzoon Dirk Verbraecken-Heyns.

Belangstellenden in meer details kunnen steeds terecht in ons documentatiecentrum, elke donderdag van 20.00 tot 22.00 uur.

Het originele uithangbord van de herberg Het Hoefijzer is in het bezit van onze kring. Ook bezitten wij twee in perkament ingebonden factuurboeken van Petrus Bogaerts uit de jaren 1800. We zien dat hij bedragen vermeldt in Franse franc, nadien in gulden en na 1830 in Belgische frank. We krijgen hierin een goed overzicht van welke boeren welk werk bij hem lieten uitvoeren.

Aangesloten bij Heemkunde Vlaanderen vzw en Histories Antwerpen vzw - nr. 1075

Secretariaat en briefwisseling: Zandstraat 117 – 2980 Zoersel

Tel. 03 312 20 00 en Heemhuisje 03 2980 854

Zetel en V.U.: Heemhuisje Schoolstraat 9 – Zoersel – J. Denissen

E-mail : heemkundige.kring.zoersel@zoersel.be en www.heemkundigekringzoersel.be

Rek.nr. BE85 9796 2311 8406

Museum open de derde zondag van elke maand van 10 tot 17 uur.

Archief geopend elke donderdagavond van 20 tot 22 uur. Behalve op feestdagen.

Lidmaatschap: door overschrijving van de gepaste bijdrage op de HKZ-rekening BE85 9796 2311 8406 met vermelding HKZ-lidgeld 2020

Gewoon lid € 7,00 - Steunend lid € 13,00 - Erelid € 25,00